

VETERINÀRIA

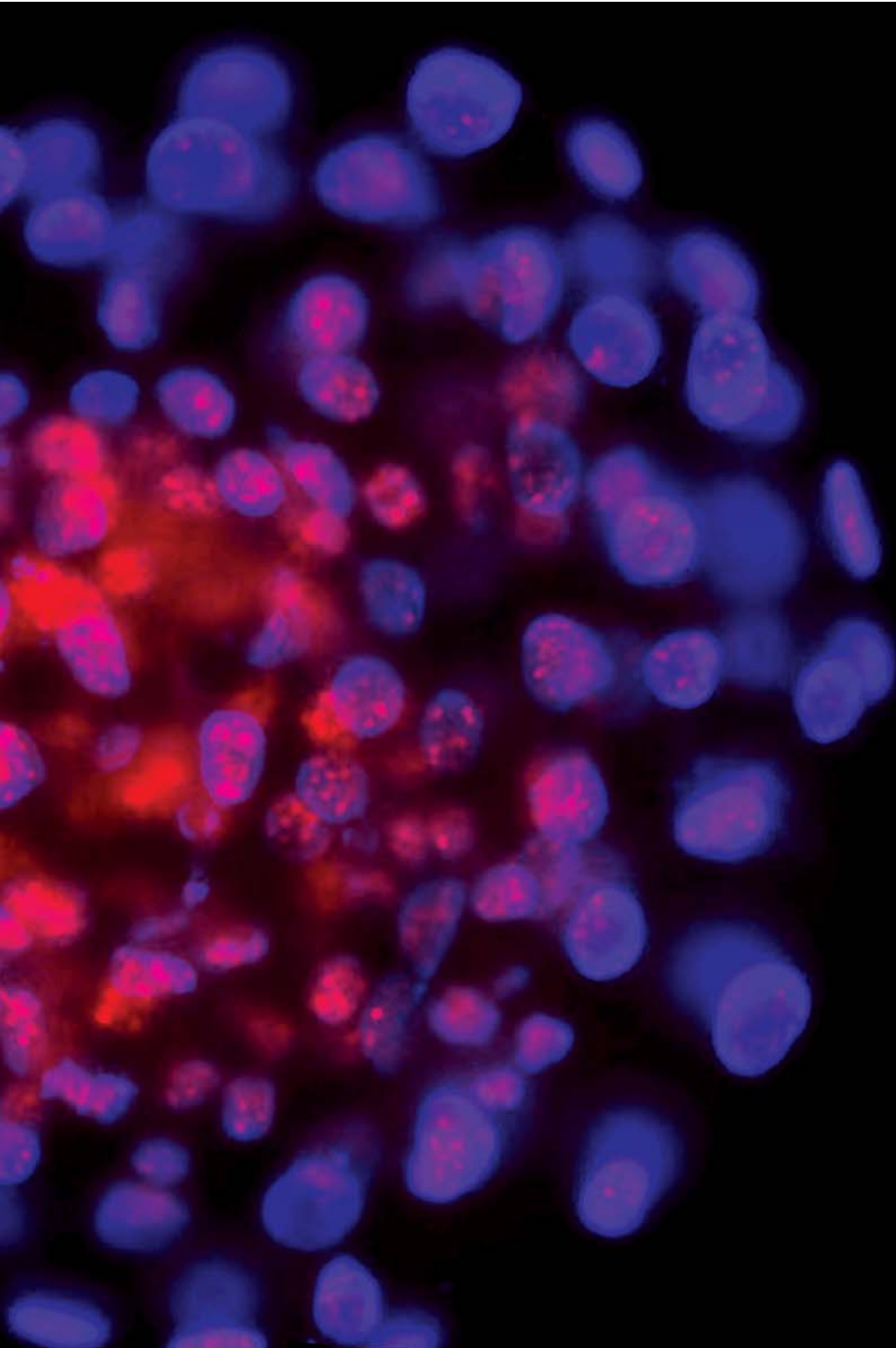

La pandèmia de grip A / H1N1 origen, detalls i característiques

Menorca, capital veterinària gràcies al GEVO 2009
Ibabsa: la identificació electrònica animal

Visita institucional i social del Col·legi a Eivissa

AVEPA # jubilats # VSF # cas clínic # assessoria # els nostres centres # perfil # seguretat alimentària

MALLORCA

C/ Esperanto, 8
07198 Son Ferriol
Tel. 971 42 61 72

C/ Vázquez de Mella, 7
07630 Campos
Tel. 971 65 62 62

Pl. des Fossar, s/n
07510 Sineu
Tel. 971 52 10 80

MENORCA

C/ dels Bijuters, 36,
parcel·la 11
07760 Ciutadella
Tel. 971 38 47 45

EIVISSA

Av. d'Espanya, 49, 3r
07800 Eivissa
Tel. 971 19 55 68

ibabsa
Institut de Biologia Animal de Balears

www.ibabsa.net

editorial

sumari

# AVEPA: Congrés GEVO • Entrevista	
Cursos • Coneguem els nostres socis	4
# Seguretat alimentària:	
Innocuïtat dels productes derivats del porc	7
# Veterinaris Sense Fronteres	8
# Perfil col·legial: Aina Calatayud Gual	9
# Portada: Grip A/H1N1	10
# Actualitat: Excursió COVIB • Obituari	12
# Actualitat: Entrevista Amanda Figuerola •	
Xerrada leishmaniosi • Alimentació ovina	13
# Actualitat: Visita institucional a Eivissa • Breus	14
# Actualitat: Cursos • Simposi races autòctones	15
# Ibabsa: La identificació electrònica	16
# Col·legi • Cas clínic: Presentació • Notícies	17
# Els nostres centres veterinaris: Son Dureta	18
# Veterinaris Jubilats	20
# Pintura al COVIB • Assessoria Jurídica	21
# Cas clínic: Resolució	22

Una adecuada política de comunicación del riesgo

La pandemia de Gripe A o Gripe Nueva ha vuelto a poner de manifiesto la importancia de una adecuada política de comunicación del riesgo.

La presión que se ejerce desde los medios de comunicación provoca que algunos responsables de tomar las decisiones de gestión del riesgo a nivel nacional y supranacional se sientan con la obligación de responder de inmediato a todas las cuestiones que se plantean. Aunque su intención es informar a la sociedad y no verse acusados de falta de transparencia como ha ocurrido en el pasado, vuelven a cometer irremediablemente los mismos errores de comunicación.

Por otra parte, la disparidad de criterios adoptados desde organismos y autoridades nacionales, incluso de ámbito internacional, ha llevado a algunos países a prohibir las importaciones de productos derivados del cerdo procedentes de España, e incluso a sacrificar animales. En un acto sin muchos precedentes los organismos de referencia en materia de salud humana, salud animal y seguridad alimentaria (OMS, OIE y FAO) han tenido que emitir un comunicado conjunto en relación con el virus de la Gripe Nueva y la inocuidad de los productos derivados del cerdo, con la intención de informar adecuadamente y poder adoptar medidas de gestión en consonancia con la gravedad del riesgo.

Es inevitable la aparición de riesgos nuevos, como el de esta Gripe, que provocan que no pueda haber respuestas inmediatas a todas las cuestiones que se plantean. Lógico, por otra parte, al tratarse de riesgos nuevos.

No hay que olvidar tampoco que la mayoría de crisis alimentarias del pasado en los países desarrollados se han producido por una inadecuada comunicación, más que por la existencia de riesgos reales.

Todo ello debe llevar a la conclusión de que debe reorientarse la política de comunicación del riesgo y saber transmitir a la población las garantías que ofrecen los sistemas actuales de prevención y contingencia de los riesgos, que hacen que estemos en inmejorables condiciones de poder afrontar cualquier episodio nuevo que pueda aparecer.

Edita: Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears (COVIB). **Direcció veterinària:** Francesc Solà. **Direcció periodística:** Dirkom. **Comitè de redacció:** Jesús Martínez, Lluís Riera, Mireia Mayol, Jorge Cañellas i José Manuel Alanzor. **Fotografia:** Jaime Reina. **Publicitat:** COVIB (Cecilio Metelo, 14 2ºD - Tel: 971 71 30 49). **Impressió:** Gràfiques Planisi. **Dipòsit legal:** LE-920-1998

El Comitè de Redacció recorda als col·laboradors de la revista que poden utilitzar tant el català com el castellà en l'elaboració dels seus articles.

Veterinària no es fa responsable ni s'identifica amb les opinions que els seus col·laboradors expressen a través dels treballs publicats. Reservats tots els drets.

Prohibida la reproducció total o parcial de qualsevol informació gràfica o escrita per qualsevol mitjà sense el permís escrit del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears.

GEVO 2009, una interesante y satisfactoria experiencia veterinaria

Menorca acogió entre el 21 y el 24 de mayo las IX Jornadas del Grupo de Especialistas Veterinarios en Traumatología y Ortopedia, que reunieron, entre congresistas y acompañantes, a unas 300 personas. Hubo tiempo para las conferencias científicas y mesas redondas, aunque también para ahondar en la gastronomía y tradiciones de la Isla

Tres momentos de las Jornadas. Su inauguración, a la izquierda, con los presidentes del GEVO, COVIB y autoridades locales; los congresistas en una de las ponencias y un momento de la cena de gala, con la representación de la típica danza menorquina. Fotos cedidas per Tolo Cardona.

Tolo Cardona Miquel
Veterinari menorquí

Del 21 al 24 de mayo tuvieron lugar en Menorca, en el Insotel Punta Prima, las IX Jornadas GEVO 2009, el grupo de trabajo de AVEPA de Especialistas en Traumatología y Ortopedia, siendo el primer Congreso de este nivel que se celebra en Baleares. En estas jornadas lo prioritario son las charlas científicas, aunque la Gastronomía forma una parte importante del programa y caracteriza particularmente este evento; por un lado interviene un ponente local que ofrece una conferencia gastronómica sobre un tema relacionado con la cocina o enología de la zona, y por otro lado, unas charlas donde todos pueden participar, exponiendo sus recetas y artes culinarios; todo ello inclui-

do en medio de las sesiones científicas; Por razones de calidad y organización se limitó a 180 el número de congresistas; a los que hay que añadir unos 60 - 70 acompañantes, sumando, con el personal que organiza la exposición comercial, un total de 300 personas. Dos meses antes de la fecha del Congreso no quedaron plazas disponibles. También las actividades sociales y de ocio se combinan con el resto, habiéndose organizado visitas turísticas guiadas durante la mañana para los acompañantes y actividades deportivas y lúdicas, para el conjunto de los asistentes, por la tarde, lo que constituye una importante forma de estimular las relaciones sociales que potencian al grupo.

El primer día, jueves, por la tarde se dedicó a las pruebas de los candidatos

que optan a pertenecer al comité científico del GEVO; deben presentar una serie de 50 casos radiográficos de fracturas y situaciones ortopédicas, explicando su resolución técnica y seguimiento hasta la total consolidación de las mismas; a estas pruebas se presentaron en esta ocasión dos veterinarios.

El viernes por la mañana tuvo lugar el acto inaugural, presentado por el presidente del GEVO, Alfonso Chico, el presidente del COVIB, Ramón García, y dos personalidades políticas de Menorca. A continuación se iniciaron las conferencias con Karin Kalchofer, hablando de la 'Anestesia - Analgesia en cirugía de la cadera', y Tomas Guerrero sobre 'Tratamiento conservador y cirugías paliativas en la displasia de cadera'. Tras la visita a la exposición, donde nueve importantes casas comerciales instalaron su stand, y del coffee-break, J. Tabar habló sobre 'Luxaciones del fémur' y Josep Font sobre 'O.T.C: qué hay de nuevo'; finalmente tuvo lugar una interesante conferencia gastronómica a cargo de la cocinera menorquina Mª Borrás sobre 'Reminiscencias árabes, inglesas y catalanas en la cocina menorquina'. Por la tarde los ponentes, congresistas y acompañan-

El doctor Aldo Vezzoni (izquierda), durante su ponencia, y la exhibición de caballos menorquines.

Cena en la Fortaleza de La Mola, inolvidable.

PROGRAMA GASTRONÓMICO. El programa gastronómico es algo que siempre llama la atención de este Congreso. El objetivo principal es conocer los platos y vinos de cada región y compartir la cultura culinaria. Se cuidan mucho los menús de las comidas de trabajo y las cenas; para ello el especialista J. Herrera se desplazó a la Isla unas semanas antes para probar y corregir los platos, adecuándolos a las exigencias de calidad del GEVO. Además de las conferencias gastronómicas, tuvo

lugar el III Taller gastronómico, donde se ponen en práctica algunas de las recetas expuestas previamente. En esta ocasión hubo 25 asistentes dirigidos por tres 'profes', que realizaron varias recetillas fáciles como piedras de chocolate, ensaladilla de marisco y 'mousse' de limón, siendo un taller muy participativo; Finalmente, destacar el concurso de recetas Sartén GEVO. La sartén, firmada por Martín Berasategui, recayó en Jordi Cabré de la CV Cambrils, por su 'Romesco de Rape'.

tes se trasladaron al puerto de Mahón. Allí navegaron por el Puerto y atracaron en la Fortaleza de Isabel II en la Mola, donde realizaron la visita guiada a la Fortificación militar; a continuación presenciaron un espectáculo ecuestre con los típicos caballos de las fiestas menorquinas durante el cual se les ofreció un aperitivo; finalmente se les condujo a los interiores de la Fortaleza para la cena.

El sábado 23, las conferencias corrieron a cargo de Aldo Vezzoni, que habló sobre 'Tratamiento de la displasia de cadera en cachorros', y 'Casos clínicos de difícil resolución', y de Dirk Siemers, 'Luxación sacroilíaca' y 'Preplaning mediante CT de las fracturas de cadera'. Finalmente, el Dr. Terré Alonso, médico especialista en traumatología y ortopedia del Hospital Mateu Orfila, dio una conferencia magistral sobre las prótesis de cadera, haciendo una magnífica comparativa evolutiva entre el hombre y sus antepasados con el perro. El programa social de la tarde comprendía los ya arraigados torneos de tenis, golf y de karts, así como el III Taller Gastronómico. La jornada finalizó con la cena de gala en la sede del Congreso, previa actuación del grupo de Danza Menorquina.

El domingo, T. Guerrero inició la sesión hablando de casos clínicos, a modo de coloquio; Armand Sánchez departió sobre 'Avances en Genética canina'; seguidamente se produjo una charla gastronómica a cargo de Franca Vezzoni, que explicó la receta 'espagueti carbonara'. Una mesa redonda sobre prótesis cementadas y no cementadas y la exposición de casos clínicos por parte de miembros del grupo fueron los últimos actos de las jornadas, que tuvieron su clausura oficial al mediodía.

"Organizar el GEVO 2009 en Menorca empezó como una broma... y han asistido 300 personas"

El veterinari menorquí Tolo Cardona ha estat l'autèntic artífex de que el GEVO 2009 arribàs a Menorca. A continuació n'explica els detalls:

-Passats uns dies, quin balanç fa l'organitzador del GEVO 2009?

En vista de las manifestaciones de agradecimiento por parte de las 250 personas que asistieron a la cena de gala, en la que manifesté mi gratitud por haber podido realizar este evento y mi satisfacción por el gran compañerismo y predisposición que existe a la hora de echar una mano, creo que ha sido muy positivo y, para mí, muy emotivo.

-Com sorgí la idea? Com començà tot?

La idea surgió medio en broma hablando con dos compañeros del GEVO en el Congreso SEVC en Barcelona, pero terminamos planteándolo como una posibilidad sería para el futuro. Un mes antes del GEVO Benidorm 2008, me pidieron si podría preparar un dossier sobre Menorca para presentarla como candidata al Gevo 2009. El comité científico, por votación prácticamente unánime, aprobó Menorca como sede.

-Què significa duir un Congrès tan prestigiós com aquest per a una illa com Menorca?

Implica una gran movilizació de recursos y contactos, y un selectivo estudio de todo lo que es factible de realizar. El

objetivo más importante es que estos compañeros disfruten con las ponencias, conozcan la isla y sus tradiciones, se lo pasen muy bien, y que se queden con las ganas de volver, y pienso que eso lo hemos conseguido. Ha sido una forma de promocionar la isla.

-Repetiria l'operació? I, en cas de ser així, canviaria alguna cosa?

Estos eventos son de alguna manera únicos, por ello creo que no se puede repetir el mismo acontecimiento con la misma motivación y empeño. Sí lo repetiría pero con otros alicientes como prepararlo para más gente o con más diversidad de actividades... En cuanto a la segunda cuestión, me hubiera gustado haber podido utilizar mejor las nuevas tecnologías para aplicarlas al congreso e implementar la eficiencia y rapidez de contacto con los congresistas a nivel individual.

- Vols afegir res més?

Para mi es importante resaltar y agradecer la colaboración y apoyo de mi mujer Úrsula von Hofe, y de mis compañeros Juan Simón Seguí y Jaume Pons. También expresar mi gratitud por la aportación económica del COVIB y de las importantes Comerciales mallorquinas, Leal-Feito, Prodivet, Agroquímica Balear y Veterpalma, que de forma desinteresada han ayudado a que este GEVO Balear haya sido un éxito.

Medicina interna i neurologia, cursos de la vocalia de Balears

La vocalia d'AVEPA a les Illes programà per a aquest segon trimestre de l'any dues activitats formatives que despertaren l'interès dels clínics. Per una banda, el mes de març tenia lloc el taller de medicina interna, i per altra, el passat mes de maig acolli unes xerrades sobre neurologia.

El Taller de medicina interna va córrer a càrrec de Dolores Pérez, Àngel Sainz i Óscar Cortadellas, els quals realitzaren una aproximació pràctica a la febre, les diarrees i polidipsia-poliúria amb casos clínics. Tingué lloc en el Valparaíso el 21 i 22 de març. Per la seva part, la formació continuada de neurologia (a la que corresponen les fotos) es celebrà els 9 i 10 de maig en el mateix marc i va córrer a càrrec de Marco Bernardini i José Maria Gorraiz. En jornades de dissabte i diumenge parlaren d'epilèpsia, encefalitis, trauma craneal, malalties medul·lars, polineuropaties, hèrnia de disc o encefalitis.

CONEGUEM ALS NOSTRES SOCIS

Fa anys que ens veiem a cada curs i moltes vegades no sabem ni el nom d'aquella persona que se'ns seu sempre al davant. AVEPA Balears us proposa un breu qüestionari que ens ajudarà a conèixer-nos una mica més a tots plegats.

Nom: Roberto Vidal Balanzat.

Edat: 24.

Estat civil: Fadrí.

Fills: No.

Aficions: Música i esports.

Quin és el teu menjar preferit? Arròs a la marinera. **I el que més avorreixes?** Verdura bollida.

Quin llibre tornaries a rellegir? 'Mecanoscrit del segon origen', de Manuel de Pedrolo.

A quin lloc del món t'agradaria perdre't uns dies? A les Illes Galápagos. **Amb qui hi aniries?** Amb la meua al·lota.

D'aquells ideals juvenils, què en queda? Tots.

Quin animal t'agradaria ser? Un falcó.

De no ser veterinari, a què t'hauries dedicat? Segurament a la medicina.

Nom: Joan Vinent Sintes.

Edat: 33.

Estat civil: Visc en parella.

Fills: Esperant una filleta.

Aficions: Tennis, ciclisme i fotografia.

Quin és el teu menjar preferit? Un bon tros de carn. **I el que més avorreixes?** No avorreixo res en particular.

Quin llibre tornaries a rellegir? 'La vida milagrosa de Edgar Mint', de Brady Udall.

A quin lloc del món t'agradaria perdre't uns dies? A la Patagònia. **Amb qui hi aniries?** Amb la meua parella.

D'aquells ideals juvenils, què en queda? Sempre he estat molt realista.

Quin animal t'agradaria ser? Qualsevol felí.

De no ser veterinari, a què t'hauries dedicat? Algun ofici artesanal.

El virus de la Gripe A - H1N1 y la inocuidad de los productos porcinos

Una de las mayores preocupaciones que surgen cuando se presenta una enfermedad que afecta a los animales es la posible transmisión del agente que la provoca a las personas a través de la carne y demás productos derivados de dichos animales. En el caso de la Gripe Nueva, o Gripe A (H1N1), aunque se ha puesto énfasis en que se trata de una enfermedad de transmisión humana, el hecho de que el virus tenga componentes de la especie porcina y que pueda tener su origen en la misma ha dado pie a numerosas especulaciones acerca de la inocuidad de la carne y de los productos derivados del cerdo.

Al ser un episodio de repercusión mundial, las declaraciones de multitud de organismos tales como la OMS, la OIE, la FAO, las autoridades nacionales y regionales de salud humana y de sanidad animal, así como de los expertos requeridos por los medios de comunicación con intención de aclarar el tema e informar debidamente a la población, han dado lugar inevitablemente a una situación de confusión.

Para evitar mayores malentendidos, la FAO, la OMS y la OIE emitieron un comunicado conjunto el 30 de abril de 2009, que tuvieron que reeditar posteriormente (el 7 de mayo) modificando su redacción. Algo insólito hasta la fecha.

Dada la trascendencia del tema, reproducimos textualmente este último comunicado conjunto:

“En relación con la propagación de la gripe por el virus A (H1N1) en curso, ha suscitado inquietud la posibilidad de que ese virus se encuentre en el cerdo y afecte a la inocuidad del

cerdo y los productos porcinos. No se tiene constancia de que los virus de la gripe se puedan transmitir al ser humano por ingestión de carne de cerdo procesada u otros productos obtenidos del cerdo.

El calor aplicado habitualmente durante la cocción (por ejemplo, 70°C/160°F de temperatura en el centro de la pieza) inactiva inmediatamente cualquier virus que pudiera encontrarse en los productos que contengan carne cruda.

La carne de cerdo y los productos porcinos, si se manejan de conformidad con las prácticas higiénicas adecuadas que recomiendan la OMS, la Comisión del Codex Alimentarius y la OIE, no constituirán un foco de infección.

Las autoridades y los consumidores deberán asegurarse que la carne procedente de cerdos enfermos o encontrados muertos no se procesa ni se destina al consumo humano bajo ninguna circunstancia.”

Entre las consecuencias que debido a la confusión sobre este tema se han derivado, destaca el cierre de las fronteras de la Federación Rusa a las importaciones de carne de cerdo y derivados no tratados por el calor originarios de España, lo que ha provocado que se hayan tenido que realizar gestiones diplomáticas al más alto nivel para intentar convencer a las autoridades rusas de la inocuidad de dichos productos en relación con la transmisión del virus de la Gripe A a las personas. Tras suavizar las restricciones, y centrarlas desde el 13 de mayo solamente en las producciones procedentes de Valencia, Barcelona y Sevilla, la Federación Rusa acaba de levantar totalmente dichas restricciones.

Educació per al Desenvolupament (EPD)

Amb els projectes d'Educació per al Desenvolupament que VSF duu a terme es pretén treballar en l'àmbit escolar sobre sobirania alimentària i el dret a l'alimentació des d'un enfocament de drets humans. Es tracta d'aprofitar els coneixements, continguts i experiències desenvolupades per la nostra entitat i traslladar-ho a l'àmbit de l'educació en valors que es desenvolupa a les escoles.

L'EPD ens ajudarà a entendre les relacions entre qualsevol part del món i el funcionament diari i quotidià de les nostres vides. Ens obre els ulls en coneixements sobre els entramats polítics, econòmics i socials, les relacions entre ells i els orígens de les injustícies, la pobresa, la desigualtat, la fam... o, si més no, la crisi sistèmica actual per la que passam. També ens ajuda a treballar i transmetre valors i actituds per fer créixer l'autoestima de les persones i capacitar-les per ser més responsables en els seus actes. Per això continuam la nostra tasca a les escoles de les Illes Balears, a través de les titelles i l'obra 'Cercant el Sol' com a eines per a apropar el concepte de la Sobirania Alimentària als infants.

Així, en el mes de febrer, els dies 23 i 24, l'espectacle s'oferí a les escoles de Calvià. Al Teatre de Sa Societat hi assistiren prop de 500 infants i mestres d'escoles de Calvià i també algunes de Palma. Igualment, l'espectacle arribà a l'illa d'Eivissa per primera vegada, concretament a la població de Sant Antoni de Portmany i a les escoles de primària d'aquesta població i les dels voltants. Va ser dies 25 i 26 de març. Prop de 450 infants i mestres hi assistiren.

L'acollida per part del públic eivissenc va ser extraordinària i l'impacte de l'espectacle fou sorprenent. Un públic molt agraït i entusiasta. No se'n varen perdre detall.

També s'ha treballat al llarg de tot el curs escolar amb un projecte pilot, dut a terme al CP de Sant Jordi, en el que s'ha fet un treball continu i transversal per a entendre i transmetre el concepte de la Sobirania Alimentària a tota la comunitat escolar, des del cicle infantil fins a mares i pares. VSF juntament amb la coordinadora del projecte al propi centre, Miquela Vidal, han fet un seguiment i un acompanyament de les activitats per tal de poder traslladar l'experiència a d'altres centres.

Sensibilització

Juntament amb l'Observatori del Deute en la Globalització, s'han organitzat diverses iniciatives tant a Mallorca com a Menorca. A Mallorca els dies 9 i 16 de maig va tenir lloc el curs *Com afecta la crisi al Sud: perspectives i alternatives*, amb l'objectiu de mostrar elements per a la reflexió davant la crisi sistèmica actual. Proposà elements bàsics per a la comprensió de la crisi des d'una perspectiva crítica, tant des de la vessant

financera, ecològica o respecte les relacions de desigualtat entre els països del Nord i del Sud. Investigadors en la temàtica, provinents d'instàncies com la Càtedra UNESCO de Sostenibilitat de la Universitat Politècnica de Catalunya, el Seminari Taifa, l'Observatori del Deute en la Globalització, així com la participació de l'Ambaixadora de Bolívia a la Missió Permanent de Bolívia davant les Nacions Unides (Ginebra, Suïssa), plantejaren possibles solucions alternatives.

Fotos cedides per VSF.

A Menorca, sota el títol *Biocombustibles, Solució o problema?* s'organitzaren un seguit d'activitats al llarg del mes de maig amb la finalitat de mostrar a la població menorquina els impactes negatius del nostre model de consum, i també per entendre les relacions entre el canvi climàtic i el model agrícola industrial, i com aquest incideix als països del Sud. L'activitat va incloure una exposició sobre Canvi climàtic, agroindústria i agrocombustibles. Impactes socials i ambientals al Sud, un cicle de pel·lícules com ara *Los vínculos del CO2*, *Cosechas amargas*, *Hambre de soja*, *Nosotros alimentamos al mundo*. També, i per concloure la campanya, se va fer una xerrada sobre Biocombustibles: solució o problema?

VSF canvia de delegat a Balears: Sylvia Giménez entra per Xavier Farrés

En data 21 de desembre de 2008, Xavier Farrés comunica als voluntaris de VSF la seva decisió de deixar el càrrec i proposa la seva substitució per Sylvia Giménez, sòcia i

voluntària activa des de l'any 2004. La Junta directiva de VSF- Vetermon realitza per març el nomenament oficial per facultar a Sylvia en el seu nou càrrec.

Aina Calatayud Gual,

una herba catalana a Ciutadella

Foto cedida per Aina Calatayud.

Voleu saber com se fa per viatjar des dels freds i nevats Pirineus a la ‘moguda’ tranquil·litat del Port de Ciutadella, tot adobat amb unes gotes de veterinària i amb grans dosi d’il·lusió? Idò la vostra és la història d’Aina Calatayud, una jove catalana resident a Menorca des de fa tres anys i mig, on du a terme la seva gran vocació, la clínica veterinària... sense oblidar-se d’altres inquietuds.

Aina estudià Veterinària per vocació, perquè des de petita havia professat un gran amor pels animals i de llavors ençà tenia molt clar cap on havia d’encaminar les seves passes formatives. Nascuda en el municipi del Montseny, a la comarca barcelonesa del Vallès Oriental, cursà els estudis a la Facultat de Veterinària de la Universitat Autònoma de Barcelona on, en acabar, començà les pràctiques a l’Hospital ARS de Barcelona. Viví i estudiava al

dia, amb la ment posada en la clínica veterinària però amb la incertesa de no saber on acabaria treballant professionalment, com tot jove que es preui. En una d’aquestes, en el transcurs d’unes pràctiques a la competició de cans de La Pirena, pels Pirineus, conegué un jove menorquí que formava part de l’organització de la cursa. I tot canvià. Canvià perquè començaren una relació sentimental a distància, complicada, i que progressivament va fer que Aina modificàs els seus projectes inicials, que passaven per fer l’interinitat a l’Hospital de la Facultat. “Vàrem estar un any i mig separats i jo no estava disposada a romandre-hi més si començava la interinitat. Per això no m’ho vaig pensar dos cops, ho vaig deixar i me’n vaig anar a Menorca”, explica Aina. Havia visitat en un parell d’ocasions l’Illa, però aquest cop se n’hi anava a viure, i amb una única certesa: que encertava. Ara,

escoltades les seves paraules (“No sé si en aquests moments me’n tornaria a Barcelona”, diu) sembla evident que prengué la decisió correcta.

A la setmana de ser a Ciutadella començà a fer feina a la Clínica Veterinària Pérez-Sintes, amb Manuel Pérez i Estrella Sintes. Al principi, unes hores com a veterinària de suport, que amb el temps s’anaren incrementant fins arribar a fer la jornada completa, amb guàrdies i demés mal de caps d’un clínic. Tot anà rodó, tant, que Aina i la seva parella decidiren provar sort en el món empresarial i reobriren el bar l’Herba, un clàssic del Port de Ciutadella en hores baixes. El convertiren en un establiment de copes i bona música, ideal per passar una agradable vetllada en bona companyia. “És perfecte”, diu Aina. “A més -afegeix- no tothom pot dir que té la feina a dos minuts de casa”.

La gripe A/H1N1: todos los detalles de la pandemia

Desde hace más de un mes la opinión pública y los medios de comunicación de todo el mundo prestan especial atención a la pandemia de una gripe que ha ido variando su nombre: al principio fue denominada “gripe porcina”, poco después se propuso el nombre de “gripe norteamericana” o “gripe nueva”, y finalmente se ha bautizado como gripe A/ H1N1

Se trata de una enfermedad humana y hasta el momento las autoridades sanitarias no han notificado ningún caso en granjas de cerdos españolas

Amanda Figuerola Olías
Veterinaria del área técnica del COVIB

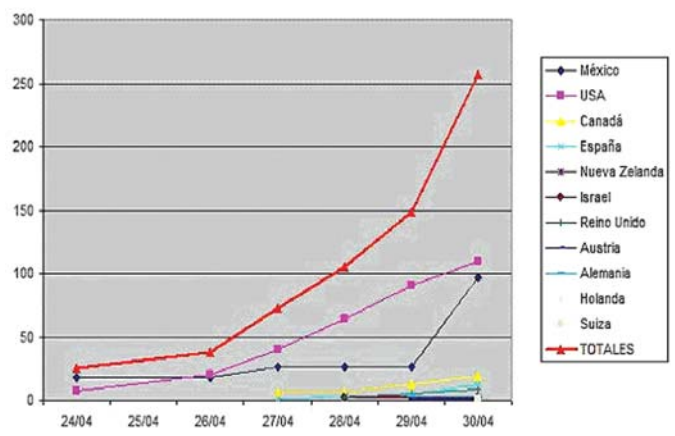
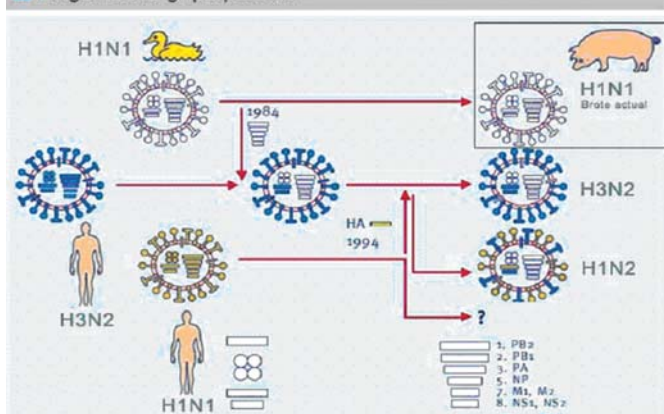
La gripe A/ H1N1 fue detectada inicialmente en México y en EEUU, propagándose por cuatro continentes de forma espectacular en el curso de tres semanas. Europa no ha resultado inmune a la enfermedad, y España ha destacado como uno de los países con mayor número de casos.

No es un virus clásico de influenza humana de la llamada influenza estacional que cada año causa millones de casos en humanos alrededor del mundo. Se trata de una enfermedad humana provocada por un virus de gripe tipo A/H1N1 recombinado, que posee en su genoma tres componentes: genes porcinos, euroasiáticos, americanos, aviarios y humanos, y que ha alcanzado la capacidad de propagarse de forma sostenida entre personas. El cerdo es receptivo a los virus de la gripe porcina y a los procedentes de otras especies. Cuando un cerdo es infectado por más de un tipo de virus, es común que se produzca una recombinación viral entre ellos, formándose un virus que contiene genes virales de más de una especie. Este hecho es el que parece haber ocurrido en el brote inicial de México, lo que explicaría el comportamiento posterior de la infección.

El 25 de abril de 2009 la OMS calificó el brote de virus de la gripe A/H1N1 de origen porcino como emergencia de Salud Pública de importancia internacional. El nivel de alerta pandémica pasó a fase 4 el 27 de abril, tras verificar la transmisión humana capaz de causar brotes a nivel comunitario, y finalmente, se declaró la fase 5 el 29 de abril, después de verificar la difusión interhumana del virus en al menos dos países de una región de la OMS. Cuatro semanas después de darse a conocer los primeros casos de la gripe A/H1N1, hasta el momento se registran más de 11 mil afectados en todo el mundo. **En la actualidad la OMS ha elevado ya el nivel de alerta sanitaria a la fase 6, declarando oficialmente la situación de pandemia.**

La enfermedad afecta preferentemente a personas adultas jóvenes, aunque también puede presentarse en otros grupos de edad, se trata de una enfermedad que se transmite por vía respiratoria cuyos síntomas son similares a los que se observan en personas afectadas por una gripe común: fiebre alta superior a 38 °C, tos, dolor de cabeza, dolores musculares y articulares, dificultad respiratoria, lagrimeo y exudación nasal y, en algunos casos, trastornos digestivos. La mayoría de los casos evoluciona favorablemente, pero en algunos de los casos se desarrolla un cuadro de neumonía, que puede llegar a ser mortal.

Origen de la gripe porcina

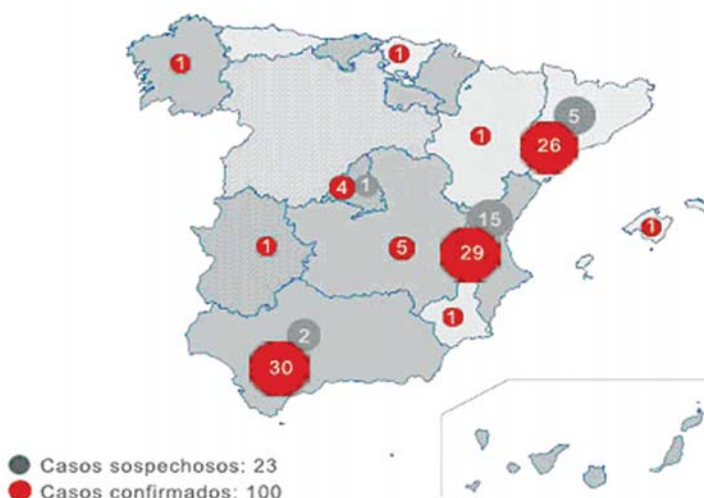

En Canadá, los Servicios Veterinarios anunciaron el pasado 2 de mayo la infección por el virus A/ H1N1 en una explotación porcina de cría y engorde. La infección se relacionó con la entrada de un trabajador a la granja que había pasado una breve estancia en México. Algunos cerdos mostraron pérdidas de apetito y síntomas respiratorios. Los servicios Veterinarios de Canadá decidieron poner la explotación en cuarentena de inmediato. La enfermedad finalmente resultó ser leve y los animales fueron recuperándose poco a poco, únicamente produciéndose bajas en aquellos lechones que habían sido destetados recientemente. Según las reglamentaciones de la OIE, este evento fue considerado una enfermedad emergente dado su carácter excepcional. Se trataba, efectivamente de una enfermedad vinculada al nuevo virus gripal “A/ H1N1”, ya que la Influenza porcina “clásica” es una enfermedad diferente cuya declaración a la OIE no es obligatoria dado que presenta una gravedad leve en los cerdos y sólo causa enfermedad grave en el hombre de manera excepcional.

Primeros casos en España

El 26 de abril se notificaron en nuestro país los tres primeros casos posibles de infección relacionados con el brote, todos con antecedentes de viaje a México. Posteriormente se confirmó el diagnóstico de infección por nuevo virus de la gripe A/ H1N1 por el centro Nacional de Microbiología. A partir de este día el número de casos a fecha del 22 de mayo de 2009 ha ido aumentando progresivamente llegando a un total de 107 casos de la enfermedad confirmados en España. Los casos detectados hasta el momento han presentado un cuadro leve sin complicaciones, con síntomas similares a los presentados en los casos de gripe estacional. Los casos se distribuyen en su mayoría entre la población joven.

Casos por provincias

Mapa de los casos actualizado el 13 de mayo a las 10:11 horas.

España ha sido el primer país de la Unión Europea en activar un plan de preparación y respuesta ante una situación de estas características. Hasta el momento, se han emitido las

recomendaciones oportunas a la red de vigilancia epidemiológica, de cara a detectar la existencia de posibles casos.

Para evitar cualquier malentendido la FAO, la OMS, y la OIE sometieron un comunicado conjunto sobre la inocuidad de la carne de cerdo en relación con el virus. No se tiene constancia de que el virus de la gripe se pueda transmitir al ser humano por ingestión de carne de cerdo procesada u otros productos obtenidos del mismo. El calor aplicado durante la cocción (70 °C/ 160 °F en el centro de la pieza), inactiva inmediatamente cualquier virus que pudiera encontrarse en los productos que contengan carne cruda. La carne de cerdo y los productos porcinos, si se manejan de conformidad con las prácticas higiénicas adecuadas que recomienda la OMS, la Comisión del Código Alimentarius y la OIE, no constituirá un foco de infección.

Es urgente comenzar a realizar investigación científica para conocer la susceptibilidad de los animales a este nuevo virus, y conocer si es relevante implementar medidas de bioseguridad incluyendo la posible vacunación para proteger a los animales susceptibles. Si este virus mostrara el poder de causar enfermedad en animales, la circulación viral podría empeorar la situación regional y global de salud pública. La OIE continúa su función de alerta y publicará con colaboración de sus Miembros, Laboratorios de Referencia y Centros de Colaboración toda la información apropiada en tiempo real. La OIE y la FAO subrayan el valor de la red de laboratorios veterinarios de influenza llamada OFFLU, encargada de la vigilancia de la evolución de virus influenza en animales. Existe una necesidad muy fuerte de reforzar esta red, donde sus miembros necesitan proporcionar de forma inmediata y para el dominio público cualquier secuencia genética del virus de influenza que se obtenga.

Este evento de influenza subraya a todos los países la importancia crucial de mantener a los servicios veterinarios de todo el mundo capaces de implementar medidas de detección temprana de patógenos emergentes relevantes, con potencial de impactar la salud pública. Debido a la aparición de enfermedades humanas causadas por patógenos animales desde hace unos años, se debe reforzar la trascendencia de los controles veterinarios a todos los niveles, lo que resalta la importancia de nuestra profesión. Es necesario intensificar la colaboración de los veterinarios junto con la profesión médica, contar con adecuados sistemas de vigilancia epidemiológica, con

herramientas diagnósticas y con estrategias de tratamiento y prevención que permitan hacer frente a los presentes y a los futuros desafíos sanitarios.

Fotos cedides pel COVIB.

Excursió familiar a les Cases de Ca'n Bajoca

12

El passat dia 17 de maig tingué lloc una excursió a les Cases de Ca'n Bajoca, emmarcada en el conjunt d'actes de caire social que cada any organitza el COVIB. Els participants i les seves famílies hi arribaren des de dos itineraris, el primer per Mancor de la Vall i el segon, pel Coll de Sa Bataia, ja arribant a Lluc, on s'hi desplaçaren en autocar per completar l'agrada-

ble caminada fins les cases. Les condicions meteorològiques acompanyaren els excursionistes, així com també el meravellós entorn de la nostra Serra de Tramuntana i, per suposat, l'arròs brut del dinar, que convertiren l'esdeveniment en una inoblidable jornada de relax amb els col·legues, lluny del truí diari de la professió.

Obituari

Pedro Juan Oliver Oliver.

Murió en Palma el 20 de marzo de 2009, a los 81 años de edad. Estudió en Zaragoza, regresando a Mallorca, donde trabajó como veterinario clínico. Ingresó por oposición en el antiguo cuerpo de Veterinarios Titulares, siendo transferido en 1982 a la CCAA, donde estuvo destinado en el Ayuntamiento de Palma (1983), ocupando el cargo de Director del Matadero Frigorífico Mercapalma (1985 -1992) hasta su jubilación. De carácter afable, mostró siempre su gran profesionalidad y conocimientos. Deja, entre otros, dos hijos y una de sus nueras ejerciendo la profesión.

Buenaventura Garcías Rubí.

Murió en Lluçmajor el 16 de abril de 2009, a los 86 años de edad. Cursó sus estudios en Zaragoza, regresando a su municipio natal, Lluçmajor, donde ejerció como veterinario clínico, ocupando también algunas interinidades. Se jubiló como interino en diciembre de 1988. Gran conocedor del campo, fue siempre muy apreciado por los ganaderos de su comarca.

Guillermo Palou Rebassa.

Falleció el 6 de mayo de 2009, a los 78 años. Estudió en Zaragoza, regresando después a su municipio natal, Búger, donde ejerció como veterinario clínico hasta su entrada en AUXAM Y FAMSA, en las que desempeñó la dirección de los Servicios Técnicos durante muchos años. Ingresó en el Cuerpo de Veterinarios Titulares, estuvo destinado en Alcudia y después en el Servicio de Ganadería de la Consejería de Agricultura, vinculado siempre al Área de Sanidad Animal. De carácter afable, enamorado y celoso de su profesión, fue siempre muy querido por sus compañeros. A su muerte, deja mujer y tres hijos, un hijo y dos hijas, de las cuales una ha seguido sus pasos.

ALIMENTACIÓ I CLÍNICA OVINA.

El passat 8 de maig, l'Associació de Veterinaris de Camp i el COVIB dugueren a terme un curs sobre alimentació i clínica ovina al Col·legi de Metges. Enfocat al maneig alimentari de l'ovella des del pre-part fins al deslletament dels anyells, així com als problemes sanitaris de l'anyell abans del deslletament, el curs comptà amb un ample programa amb la finalitat de poder abordar molts casos que se li poden presentar al veterinari en la clínica diària. El curs se donà en sessions de matí i capvespre i en ell hi prengueren part una desena de manescals.

"Els col·legiats han demandat molta informació relativa al brot de grip A"

Amanda Figuerola és la nova tècnica veterinària del COVIB

Amanda Figuerol Olías duu uns mesos fent feina com a tècnica veterinària del Col·legi i com a encarregada del projecte de zoonosi, oferint també suport administratiu. Llicenciada en Veterinària per la Universitat de Lleó i a punt d'acabar un postgrau sobre patologies equines de 'l'Ecole Nationale Vétérinaire de Toulouse', Amanda Figuerola es mostra molt il·lusionada amb la que és la seva primera feina en el món veterinari. "La veritat és que m'esperava una tasca més administrativa i rutinària, però no ha estat així. Estic molt contenta perquè

m'he trobat el contrari: estic en contacte directe amb molts veterinaris al capdavant d'un ambiciós i interessant projecte sobre la salut pública que depèn en bon grau de nosaltres. De moment ja són 42 els clínics que hi col·laboren", explica Amanda, la qual també treballa en un segon projecte d'anàlisi de la triquina, que es troba en fase embrionària a l'espera de l'aprovació del decret llei que l'ha de regular.

Per altra banda, Amanda Figuerola es mostra satisfeta per l'excel·lent rebuda dels butlletins informatius emesos pel Col·legi sobre la pandèmia de grip A: "Va ser una comanda del president, que

m'instà a anar informant puntualment els col·legiats sobre les evolucions del brot de grip. La veritat és que els col·legiats demandaren molta informació i la seva resposta va ser molt positiva".

XERRADA SOBRE LEISHMANIOSI.

El COVIB i el departament de Parasitologia de la Facultat de Farmàcia de la Universitat Autònoma de Barcelona organitzaren a mitjans de juny a Palma una conferència sobre els coneixements que en l'actualitat se tenen sobre la leishmaniosi i les seves línies d'investigació. L'acte, dirigit a veterinaris clínics i de camp, serví per informar i per establir la base d'una futura col·laboració del Col·legi amb un projecte europeu dirigit per la Universitat Autònoma de Barcelona.

Visita institucional del Col·legi a Eivissa

Una representació del COVIB visità per abril el president del Consell Insular, Xico Tarrés, i es reuní amb els manescals pitiüsos que col·laboren en el pla de prevenció i detecció de zoonosis

El president del Consell Insular d'Eivissa, Xico Tarrés, i una representació del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears encapçalada pel seu president, Ramon Garcia, es reuniren a mitjans d'abril per enfortir relacions. La trobada s'emmarca dins el calendari d'encontres institucionals que desenvolupa el COVIB i serví per donar a conèixer al representant institucional la tasca que porta a terme el col·lectiu veterinari a les Pitiüses així com les iniciatives previstes per als propers mesos. Ramon Garcia va estar acompanyat pel delegat del Col·legi a les Pitiüses, Joan Riera, y pel vice-president i secretari del Col·legi, Tolo Palou i Jesús Martínez, respectivament. Des del COVIB es considera imprescindible el bon enteniment i disposició del Consell Insular d'Eivissa que, a través del departament de Política Patrimonial i Agrícola, col·labora i facilita la feina dels manescals de les Illes.

Després de la trobada, la delegació del COVIB se reuní amb els veterinaris que participen en el pla de prevenció i detecció de les zoonosis (malalties transmissibles d'animals a persones) a les Pitiüses, el projecte pioner a Espanya que desen-

Foto cedida pel Consell d'Eivissa.

volupa el Col·legi a nivell autonòmic amb la col·laboració del Govern de les Illes Balears. Com se sap, el pla tracta de crear un sistema d'obtenció d'informació epidemiològica sobre les zoonosis que es poden donar a Balears amb l'objectiu que la Comunitat Autònoma estigui preparada davant aquestes malalties, que suposen un 75% de les malalties transmissibles emergents. Garcia agrai la presència i col·laboració dels veterinaris congregats i redundà en la importància del paper que desenvolupen els veterinaris de clíniques diàriament, una tasca clau en la possible detecció d'aquestes zoonosis. El pla es posà en marxa el passat any i ja es troba en una fase avançada d'execució.

breus

Ramon Garcia radiografia la professió veterinària i explica les qüestions d'actualitat a IB3 Televisió

El president del Col·legi va ser convidat el passat 8 d'abril al programa d'IB3 TV 'Bon Dia Balears', un espai informatiu d'actualitat dirigit i presentat per la periodista Elena Serra. Garcia parlà sobre l'esterilització i la tinença responsable d'animals, també es referí als casos d'atacs de ramat per part de cans a finques de la Part Forana i finalment xerrà de les zoonosis. Durant més de 15 minuts, el president del COVIB informà de les tasques que realitza el Col·legi i les feines que desenvolupa un veterinari. Per altra banda, el secretari del Col·legi, Jesús Martínez, va ser convidat a un altre programa debat d'un mitjà de l'ens públic, IB3 ràdio, com a veu auto-

ritzada per parlar de grip A, aleshores encara anomenada 'nova grip'.

Un estudi dels EUA considera els veterinaris com a 'dianes per a les infeccions d'origen animal'

Una revisió d'estudis duta a terme per membres de la Universitat de Iowa (EUA) crida l'atenció sobre una de les qüestions més comentades en aquest temps: el contagi d'infeccions entre animals i humans. Segons aquest treball, els veterinaris són un grup amb un risc especialment alt de patir aquestes zoonosis, fins i tot si es comparen amb altres professionals en contacte directe amb animals. L'estudi es va posar en marxa després d'observar a anàlisi previs diversos casos d'infecció per grip d'origen animal en veterinaris. Els investigadors van repassar

tots els estudis publicats sobre el tema entre 1966 i 2007 i en total van trobar 66 articles, la gran majoria dels quals assenyalava un risc més elevat de zoonosis entre els veterinaris.

Gran promoció d'AMA

AMA, la Mútua dels Professionals Sanitaris, posà en marxa per abril una promoció entre els seus mutualistes que permet aconseguir descomptes progressius en funció del nombre de pòlisses contractades. A més tots els participants prendran part en el sorteig d'un viatge per a dues persones a la Riviera Maya. Amb aquesta iniciativa, A.M.A. pretén ampliar el nombre de contractacions de pòlisses durant 2009. AMA és la sisena Mútua en el mercat espanyol i s'ha consolidat com a referència a Espanya i Portugal.

Les xerrades sobre dermatologia copen el calendari de les activitats formatives de cases comercials

Els veterinaris clínics han tingut aquest trimestre passat una ampla (però específica) oferta de xerrades tècniques a càrrec de les diferents marques comercials que realitzen aquesta activitat a les Illes. Deim específica perquè totes han tractat sobre dermatologia. Primer va ser Boehringer que, amb Lluís Ferrer, mostrà diferents casos clínics d'atòpia. Posteriorment li tocà el torn a Hill's, que amb José Luis González parlà sobre l'al·lèrgia del moix, la seborrea, l'alopecà i la nutrició en relació a malalties cutànies, entre altres. Finalment Merial dissertà sobre atòpia, al·lèrgia alimentària i sarna, amb casos clínics presentats per Laura Ordeix.

Les races autòctones en perill d'extinció, a debat per octubre a Son Real en el IV Simposi Nacional

El IV Simposi Nacional de Races Autòctones en perill d'extinció, que tindrà lloc per octubre a Son Real, té com a objectiu la posta en comú de la situació de present i de futur de les races autòctones dels nostres territoris i fomentar el debat entre tots els membres de les Comunitats Autònomes que hi figuraran representades. Les exposicions i les taules rodones seran d'interès per a tècnics, ramaders i per a l'Administració.

L'eix central del programa es centrarà en:

1. Nomenar les races presents a la Comunitat Autònoma, bé siguin autòctones com en perill d'extinció. Centres de gestió a la Comunitat. Gestió de la raça a la Associació.
2. Ajudes que reben les Associacions. Quantificació i mètode de justificació.
3. Ajudes per als ramaders. Ajudes agroambientals i ajudes en règim extensiu.
4. Productes comercialitzats.
5. Sanitat Animal. Campanyes de sanejament.
6. Audiovisuals de les explotacions.

El simposi està organitzat per la Conselleria d'Agricultura i Pesca – IBABSA (Institut de Biologia Animal de Balears) i

per FEDERAPES (Federación de Razas Autóctonas Españolas de Protección Especial), i compta amb la col·laboració del PRAIB (Patronat de Races Autòctones de les Illes Balears). L'1 de juliol es publicarà el programa, i les inscripcions es poden realitzar a partir del dia 15 de juliol a la següent adreça de correu electrònic: praib.secretaria@gmail.com, a l'atenció de Cati Pizà, on també s'hi pot sol·licitar la informació adient.

La identificació electrònica animal

tatuatges, els crotals metàl·lics i de plàstic, els collarets i les polseres, fins a arribar als citats sistemes de radiofreqüència, com n'és el cas dels transponders, malament anomenats microxips.

La radiofreqüència en la Identificació Electrònica Animal es basa en la producció d'ones electromagnètiques que es generen aplicant corrent elèctric a un transponder. Quan el corrent elèctric arriba al transponder genera en ell una càrrega, que serà utilitzada per a produir la ona de resposta, la qual és recollida i interpretada pel dispositiu lector, que mostra en la seva pantalla un codi d'identificació individual i únic. La importància d'aquestes ones radica en la seva capacitat per a transmetre informació d'un lloc a un altre sense necessitat de contacte físic. A més, les ones de radiofreqüència tenen la propietat de travessar cossos sòlids sense sofrir ni causar-los alteracions. D'entre les diferents freqüències conegudes, la Identificació Electrònica Animal basa la seva utilitat en la LF (baixa freqüència).

La relació del transponder -com a unitat bàsica en la identificació- amb els sistemes de protecció i fixació en els diferents animals, constitueix l'Identificador Electrònic. A cada espècie animal li correspon un tipus d'Identificador que ve concretat per la seva forma i la seva via d'aplicació. Així trobam Identificadors externs: els crotals, els collarets i les polseres electròniques, i Identificadors interns: els injectables i els famosos bols ruminals. Els crotals i els collarets electrònics són similars als crotals i als collarets visuals convencionals —pel que fa a l'aparença i col·locació—, amb la diferència que a l'interior de les seves peces contenen un transponder. A més a més, aquests Identificadors exhibiran el mateix codi d'identificació individual transmès pel transponder en el seu exterior i de forma visible. Els injectables electrònics es basen en una estructura simple de

transponder aïllat dins una càpsula de vidre i representen els dispositius de més diversa utilitat, a causa de que per la seva grandària i via d'aplicació, poden anar destinats a quasi bé qualsevol espècie animal. Els bols ruminals s'elaboren amb material ceràmic biocompatible, i en el seu interior contenen el transponder. La destinació única d'aquests dispositius és el reticle dels remugants, on romanen allotjats. La seva forma és cilíndrica, i el seu pes pot variar entre 20, 30, 70 i 80 grams. Haurà d'anar sempre acompanyat d'un crotal visual, que mostrarà externament el mateix codi d'identificació individual transmès pel transponder.

Els lectors de radiofreqüència són uns aparells electrònics amb antena que ens permeten llegir i/o gravar el codi d'identificació individual transmès per un transponder. La seva base d'alimentació és elèctrica, mitjançant bateries o directa al corrent, i han de permetre el bolcat de tota la informació emmagatzemada en un sistema informàtic. Existeixen dos tipus de lectors: els lectors de mà, portatils, de grandària i pes adaptat a l'ús manual, amb la possibilitat de reunir pantalla de visualització i teclat alfanumèric per permetre l'associació de dades als codis individuals llegits, i els lectors estàtics, destinats a una ubicació concreta, sense possibilitat de pantalla ni de teclat alfanumèric, pels quals serà imprescindible la utilització de sistemes informàtics incorporats.

La Identificació Electrònica individual és una eina immillorable en aplicacions sanitàries: controls d'alertes, transport animal, aplicacions comercials, traçabilitat en productes; en aplicacions productives: controls automatitzats de racions i munyiments, i en aplicacions administratives: control de censos i informatització de Llibres d'Explotació.

Roberto Vera Martínez
Servei de Gestió Tècnica Oví

Fotos cedides per IBABSA.

La Identificació Animal s'origina en base a la necessitat de l'home per demostrar la propietat dels seus animals. Malgrat que les primeres identificacions van ser senzilles, exclusivament visuals i varen atendre a col·lectius animals, amb el pas del temps, els sistemes d'identificació han anat guanyant en complexitat, i en l'actualitat estan lligats a les noves tecnologies de radiofreqüència per a assegurar la identitat individual. Cal dir que el desenvolupament industrial ha estat el motor de la creació d'aquestes noves tecnologies, així doncs, els antics senyals a les orelles i marques de ferro a foc han anat donant pas a mètodes d'identificació individuals, com són ara els

Antoni Marí substitueix Tomàs Camps com a vocal de petits animals

Antoni Marí Ensenyat ha estat nomenat nou vocal de petits animals de la Junta de Govern del COVIB en substitució de Tomàs Camps, que per motius professionals renuncià al càrrec. Marí és llicenciat en Veterinària per la Universitat d'Extremadura i realitzà un Màster en Etologia Clínica i Benestar Animal.

La promoció 1953-1959 de Saragossa celebra les seves noces d'or

Els veterinaris nascuts o residents a les Illes que formaren part de la promoció 1953-1959 de Veterinària de Saragossa estan convidats el proper 17 de setembre a la celebració de les noces d'or. Per a més informació o per confirmar l'assistència, els interessats es poden posar en contacte amb Fernando Royo en el telèfon 619 93 92 94.

Altes:

812 - Maria Àngela Costa Ferrer
Des de l'1 de març de 2009

813 - Marta Laball Agut
Des de l'1 de març de 2009

814 - Jorge Zafra Iniesta
Des de l'1 d'abril de 2009

815 - Ana Martín Company
Des de l'1 d'abril de 2009

816 - Sofia Arriola Bolado
Des de l'1 d'abril de 2009

817 - Eneida González Farrés
Des de l'1 de maig de 2009

818 - Maria Elena Martín Crespo
Des de l'1 de maig de 2009

819 - Carlota Anne Lennie Barceló
Des de l'1 de maig de 2009

820 - Anna Patricia Clare Pink
Des de l'1 de juny de 2009

821 - Aina Serra Miret
Des de l'1 de juny de 2009

Baixes:

785 - Vanessa Almagro Delgado
Des del 10 de març de 2009

195 - Sebastià Moll Vidal
Des del 25 de març de 2009

263 - Jaime Olascoaga Enseñat
Des del 7 d'abril de 2009

770 - Marcos Prieto Schintu
Des del 14 d'abril de 2009

708 - Tomàs Camps Morey
Des del 30 d'abril de 2009

Altes de centres veterinaris:

Clínica Veterinaria Ibican SL
C/ Canarias n° 41. Local 1.
07800 Eivissa
Telèfon: 971 19 46 44
Titulars: **Nicole Wallner Stocker**
David Roman Catalan

17

cas clínic

Presentat per CLÍNICA VETERINARIA AROL

Juan Manuel Suau • Antonio Oliver

Perro de raza Doberman, macho de 7 años de edad, acude a nuestra clínica para una segunda opinión por un cuadro de ataxia progresiva de las 4 extremidades de 3 meses de evolución, hacía 15 días habían notado un empeoramiento porque el paciente se caía al suelo. Los propietarios comentan una mala respuesta al tratamiento previo con antiinflamatorios no esteroideos y hace unos 5 años sufrió un accidente por atropello. Durante la exploración general se evidencia dolor cervical paraespinal. El examen neurológico mostró un estado mental normal, marcha tetraparética ambulatoria y una postura de apoyo en base ancha en las cuatro extremidades. La propiocepción consciente y sensibili-

dad superficial estaba disminuida en las 4 extremidades, los reflejos de los pares craneales eran normales (incluida la respuesta de la amenaza), aumentados en las extremidades posteriores y normales en las anteriores excepto ambos reflejos flexores que estaban disminuidos. Existía reflejo extensor cruzado en las 4 extremidades y dolor en la hiperextensión/hiperflexión de ambas articulaciones escapulo-humerales.

Foto 1. Cedida per Clínica Arol.

Se realizó un hemograma, perfil bioquímico y urianálisis sin mostrar alteraciones además de una radiografía cervical simple latero-lateral (foto 1).

¿Existe un problema neurológico en este paciente? ¿Cuál es su localización?
¿Qué alteraciones se observan en la radiografía?
¿Cuál es tu diagnóstico diferencial?
¿Cuáles son las pruebas complementarias a realizar para llegar a un diagnóstico definitivo y plan terapéutico?

(Resolución a la pág. 22)

coneguem millor les clíniques veterinàries de Balears

Voleu que els vostres col·legues coneguin com i on feis feina? Si estau interessats en que la vostra clínica surti a la revista **VETERINÀRIA**, no heu de fer res més que posar-vos en contacte amb el Col·legi mitjançant la pàgina web www.covib.org

Son Dureta Veterinari

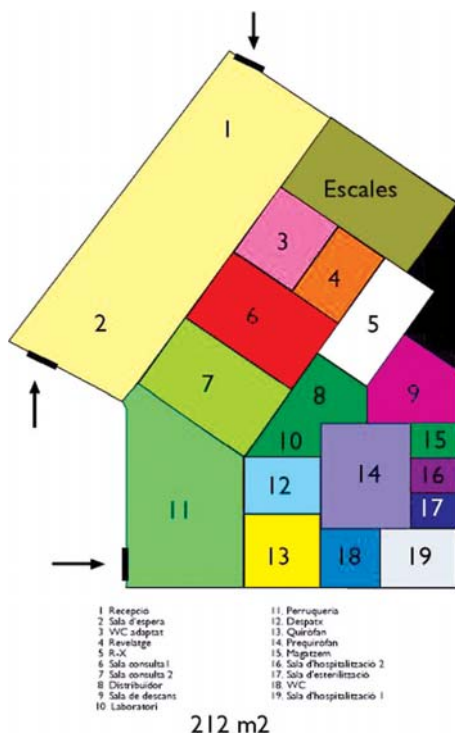
No du ni un any obert, però aquest centre veterinari ubicat ben davant de l'Hospital de Son Dureta ja ha estat capaç d'aconseguir i fidelitzar una bona cartera de clients. Sense anar més lluny, el passat mes n'atengué prop de 200, una xifra gens menyspreable per a un negoci relativament nou en els temps que corren. L'artífex ha estat Delia Saleno, una jove veterinària romanesa que viu a Palma des de fa tres anys en els quals ha premut el seu temps per engegar i consolidar un negoci. Explica la veterinària que la iniciativa sorgí amb l'objectiu de posar en marxa les seves idees, donant un toc diferent, després

d'una breu experiència en altres dues clíniques de Ciutat. Aquesta filosofia de feina queda palesa a l'eslògan del centre: 'Serveis de pel·lícula on la teva mascota és l'estrella'. Però el millor per entendre el negoci és recórrer l'intens camí que ha fet Delia des que acabà la carrera de Veterinària a la seva Romania natal, allà per l'any 99.

L'aventura comença amb el Màster en petits animals a la mateixa universitat en la que havia cursat la carrera, la de Cluj-Napoca, a Transilvània. Aleshores inicia el doctorant realitzant la tesi sobre la pròstata del ca. Com a persona inquieta i ambiciosa que és, Delia Saleno decideix optar a una beca Erasmus i acaba a Múrcia, a l'Hospital Veterinari del Campus Universitari d'Espinardo. Recorda amb gràcia aquell episodi: "Jo volia anar-me'n a un lloc en el que es parlàs anglès o francès, que eren llengües que coneixia... Però Espanya?? Jo no sabia res d'Espanya. I menys de Múrcia. I no xerrava ni una paraula d'espanyol". Així, Delia Saleno romangué 3 mesos d'Erasmus, durant els quals compaginà la feina clínica amb la investigació en el departament de reproducció de la Universitat. Retornà al seu país i continuà repartint el seu temps entre tesi i feina a parts iguals. Quan barrejava la possibilitat de partir a Canadà o Nova Zelanda per ampliar horitzons conegué un professor espanyol a l'USAMV, un congrés veterinari a Cluj-Napoca, que li proposà una col·laboració amb el seu departament a la Universitat de

Còrdova. La col·laboració se convertí al poc temps en doctorat en citogenètica (que encara fa) i en una nova vida a Espanya. Entre 2003 i 2006 Delia 'visqué' a la carretera entre Còrdova i Alacant, on treballava setmanalment en el servei d'urgències de l'Hospital de Novelda. Aquest exigent ritme de vida la va fer acceptar una oferta de feina d'una clínica de Palma, un cop acabada la part presencial del Doctorat. I a Mallorca, després de dues desafortunades experiències a sengles centres veterinaris, decidí volar al seu aire i posà en marxa Son Dureta Veterinari.

"No volia que el nom dugués les paraules Clínica o Hospital per no confondre la gent. A més, 'veterinari' significa veterinari en romanès", explica Delia sobre el nom del centre. Ella reconeix la dificultat de la seva empresa, però se'n

FITXA

Nom de la clínica: Son Dureta Veterinari.

Titular de la clínica: Delia Saleno.

Adreça: Centre Comercial sa Teulera.

Camí de Gènova, 4. Local 10. 07014. Palma.

Telèfon: 971 73 21 77. **E-mail:** sonduretaveterinari@gmail.com

Teniu obert des de: Setembre 2008.

Equip humà que conforma la clínica: 1 veterinària i 1 perruquer.

Equip tècnic: Consulta, Raigs x, quiròfan, 1 unitat d'hospitalització, hemograma, ecògraf, anestèsia amb gas...

Especialitats: Cans, moixos i petits mamífers.

Número aproximat de clients al mes: Uns 200.

Un comentari:

“A la nostra feina és el client el que tria què s’ha de fer. La nostra tasca és formar-lo i informar-lo, és a dir, fer un diagnòstic i que ell decideixi. Crec que el més important en la feina clínica és donar confiança”.

(Delia)

enorgulleix de la feina feta: “Me trobava a l’atur i vaig realitzar un curs sobre creació d’empresa de l’Institut Balear de la Dona i un altre sobre estudi de mercat. Els conceptes apresos i una sèrie de decisions encertades me dugueren a fer un projecte sobre la viabilitat de la clínica. Vaig estudiar barriades, locals, poblacions, etcètera. De tot allò sortí Son Dureta Veterinari”.

Delia trobà un ample local en el centre comercial Sa Teulera i muntà la clínica en un any. Distribuï les estances segons criteris sanitaris i de practicitat, amb llum natural a totes elles, dotà el centre d’aparells moderns i el decorà amb gust i sobrietat. Delia narra una anècdota que serveix per il·lustrar la bona estrella del negoci: “Com volia obrir per setembre vaig haver de deixar enllestides moltes coses abans d’agost, entre elles els cartells. Un dia va entrar un home amb una urgència i vaig haver d’atendre’l. Es convertí en el primer client... abans d’obrir”. En aquest temps Delia ha tingut tot tipus de consultes. Té clients de Gènova, La Bonanova i Sa Teulera, però també n’ha tingut d’Andratx o Alcúdia “gràcies a l’Hospital”. La majoria de pacients són moixos i cans, tot i que ha detectat un increment important de conills en els darrers mesos. L’etologia, l’endocrinologia i la reproducció (tot i que “és poc útil a la clínica” -diu) són les especialitats de Son Dureta Veterinari, un centre amb un accent diferent que no ha fet més que començar la seva singladura.

El colectivo visita la historia de Palma a través de los Patios Antiguos de la ciudad...

Dentro del marco de las actividades programadas para este curso, el colectivo de veterinarios jubilados realizó el pasado día 28 de abril una visita guiada a los principales Patios Antiguos del centro de Palma, reconocidos como unos de los más bonitos de nuestra Isla y que en la actualidad, y, con bastantes limitaciones, pueden ser visitados por el público.

so grupo que se había congregado, acompañados por una guía profesional, lo que permitió conocer con detalle la importancia de los mismos, disfrutando al igualmente de las numerosas anécdotas que rodean la historia de estos edificios.

Como es costumbre, al final de la visita, se ha organizado una comida para los asistentes, que permitió mantener una animada tertulia al final de la misma, siempre agradable para todos.

La visita a estos Patios situados en el casco antiguo de la ciudad y ubicados

en las mansiones señoriales que todavía se conservan, se realizó por el numero-

so grupo que se había congregado, acompañados por una guía profesional, lo que permitió conocer con detalle la importancia de los mismos, disfrutando al igualmente de las numerosas anécdotas que rodean la historia de estos edificios.

... y se sumerge en los encantos de la naturaleza de las Islas recorriendo el Parc Natural de Mondragó

Como última actividad programada para este primer semestre de 2009, el Colectivo de Veterinarios Jubilados realizó una muy agradable visita al 'Parc Natural de Mondragó', situado en el término municipal de Santanyí, y que por su belleza natural, se ha convertido en uno de los principales atractivos turísticos de la zona.

Aconsejados por el Director del Parque, el Veterinario Pau Llabrés, que recibió al grupo a su llegada, se visitó el área de 'Sa Guàrdia d'en Garrot', que da una visión global de las playas, del acantilado y de un frondoso pinar, que pudo recorrerse con tranquilidad, a paso de jubilado.

Al finalizar la visita, el grupo se dirigió a Porto Petro, donde en un restaurante situado en el mismo Puerto, repuso fuerzas, mantuvo una animada tertulia sobre posibles actividades del colectivo, y brindando al final para seguir con la misma alegría e interés durante próximo semestre.

¿Puede alguien que no es veterinario aplicar vacunas a perros y gatos? ¿Qué medidas se pueden adoptar para evitar la vacunación de animales por parte de personas que no tienen el título de Veterinaria?

Ninguna norma recoge la obligación de que las vacunas deban ser administradas únicamente por veterinarios, aunque por el contrario la ley exige que la prescripción de las vacunas y certificación de la vacunación se haga por un veterinario, lo cual nos hace concluir que sí es exigible un control y conocimiento de la cualidades del producto, su posología en función de sus capacidades terapéuticas y/o preventivas y en relación a las características del animal al que se deba administrar, residiendo dichos conocimientos en la profesión veterinaria.

Por ello, podríamos considerar la vacunación como un acto clínico que únicamente debería ser realizado por veterinarios al ser los profesionales que a través de unos estudios previos y habiendo obtenido la titulación oportuna tendrán los conocimientos necesarios para determinar en cada caso el tipo de vacunación que debe ser aplicada, así como, serán los únicos que tendrán la facultad de certificar la referida vacunación.

Por tanto, si un veterinario tiene cono-

cimiento de que una persona no profesional de la actividad veterinaria está llevando a cabo actos de vacunación deberá ponerlo en conocimiento del Colegio de Veterinarios, siendo este organismo el que determine, en función de los hechos denunciados, las actuaciones a seguir. El propio Colegio puede denunciar ante la jurisdicción penal dichas actividades por la presunta comisión de un delito de intrusismo profesional, regulado en el artículo 403 del Código Penal, y actuar como acusación particular.

art al COVIB

Guillem Nadal exposa la seva obra en el COVIB

Guillem Nadal neix a Sant Llorenç l'any 1957. Ha realitzat nombroses exposicions individuals, començant per la Galeria Sa Pleta Freda, a Son Servera (1985). En els seus primers anys de trajectòria exposà a ARCO'86, a Madrid, Galeria Dau Al Set, de Barcelona (1988), Galeria Joachim Becker, a Cannes, Centre d'Art Contemporain, a Castres, França (1989), "Oeuvres sur papier", Galeria Joachim Becker, a Cannes (1990), "Ritual", Centre Cultural de la Caixa de València, Galeria Joachim Becker, Cannes, Palau Gravina, Alacant, "Omphalos", Centre Cultural de la Misericòrdia, a Palma (1991), ART'92, Basilea, Suïssa, "Metamorphosen", Galeria Reckermann, Colònia, Alemanya, "Sculptures", Galeria Joachim Becker, París (1992), Galeria Tobias Hirschmann, Frankfurt, FIAC'93, París, (1993), "Trilogia", Musée d'Art Moderne et d'Art Contemporain de Niça, "Vulcano", Galeria La Cité, Luxemburg, "De Carn", Galeria Tobias Hirschmann, Frankfurt (1994), Galeria Michaela Möeller, Salzburg, Fundació Pilar i Joan Miró (1995), entre altres exposicions realitzades cada any.

L'any 2006 realitzà "Projecte per una illa" / papers, a la sala Pelaires de Palma, i dugué Guillem Nadal des de la Sala Cai-Luzcán de Saragossa (2006) fins les finlandeses Aboa Vetus@ Ars Nova Museum i Forsblom, passant per Galerie Stefan Röpke de Colònia (2007) i per la Galeria Álvaro Alcázar (2008). Ha pres part també en nombroses exposicions col·lectives des de 1976 amb els seus treballs col·lectius fins 2009 amb ARTE FIERA BOLOGNA.

Localización:

Siempre que existe una alteración en el examen neurológico significa que existe un problema neurológico. En este caso las alteraciones observadas en el examen neurológico nos permiten localizar la lesión en el SNC extracraneal debido a que mostró reflejos aumentados/normales en las extremidades y el examen de los pares craneales fue normal. La localización de la lesión en la médula espinal, como resultado de la disminución de los reflejos flexores de ambas extremidades anteriores y posible signo de raíz nerviosa en los miembros anteriores, es en la intumescencia cervical (C6-T2)

Alteraciones:

La radiografía muestra un estrechamiento de la zona de proyección del espacio intervertebral entre C6-C7, aumento de la radiodensidad de la zona correspondiente a las placas terminales de los cuerpos vertebrales de C6 y C7. Proliferación radiodensa en la zona ventral y craneal del cuerpo vertebral de C7.

Diagnóstico diferencial:

Se establece según el VITAMIND y ante un cuadro crónico progresivo:

- I. Enfermedad discal degenerativa Hansen tipo II.
- II. Espondilomielopatía cervical caudal.
- III. Quiste sinovial.
- IV. Neoplasia.
- V. Meningomielitis.
- VI. Artropatía facetas articulares.

Diagnóstico:

Las pruebas complementarias a realizar son análisis del líquido cefalorraquídeo y pruebas de imagen como son la resonancia magnética, tomografía axial o mielografía. En este caso se optó por la extracción del líquido cefalorraquídeo y su análisis inmediato (con el fin de evitar alteraciones del mismo) y a continuación la mielografía. Los resultados del análisis del LCR indicaron un ligero aumento del nivel de proteínas (30 mg/dl) siendo el test de Pandy negativo y el recuento leucocitario dentro de la normalidad.

En la mielografía (**fotos 2 y 2b**) se observa elevación de la columna de contras-

Fotos cedidas per Clínica Veterinària Arol.

te ventral en la zona del espacio discal C6-C7 y una ligera pérdida del contraste de la columna dorsal en este mismo nivel, en la proyección ventro-dorsal no se aprecia lateralización de la lesión. En la radiografía con tracción cervical (**foto 3**) se observa una reducción de la compresión medular generada por el disco intervertebral, no se observaron cambios significativos en la posiciones de flexión y extensión cervical.

Los resultados de la mielografía determinan que se trata de una hernia discal hansen tipo II dinámica no posicional sensible a la tracción cervical y esto nos permite determinar la opción terapéutica más apropiada. Estarían indicadas tanto el slot ventral o las técnicas de distracción estabilización y en este caso se optó por una técnica de "tapón" cementado (**foto 4**).

A los 3 días de la cirugía se da el alta hospitalaria al paciente, en este momento persiste ligero retraso en la propiocepción consciente de las extremidades anterior derecha y posterior derecha, ataxia de menor grado que antes de la cirugía y mínimo dolor cervical.

Se realizan exámenes neurológicos y controles radiográficos cada mes hasta la actualidad (3 meses después de la cirugía), neurológicamente el paciente

muestra una ligera ataxia hipométrica en las extremidades anteriores sin signos de dolor cervical. En la radiografía se observa un aumento de la radiodensidad en la zona de proyección del espacio intervertebral entre C6-C7 y el cemento correctamente alojado en el espacio discal.

Discusión:

La mielografía es esencial para poder apreciar la localización y la extensión de las lesiones en la médula espinal, especialmente en una raza con elevada predisposición a la espondilomielopatía cervical caudal, permitiendo realizar estudios dinámicos a diferencia de otras pruebas como son la RM o TC. Las posiciones de estrés en flexión, extensión o tracción permiten diferenciar entre lesiones estáticas cuando no hay cambios sobre la compresión medular en las diferentes posiciones y las dinámicas en las que hay una disminución del grado de compresión. Esta clasificación ayuda a la decisión de la mejor opción terapéutica.

La gran mayoría de los pacientes recuperan el 80% de la normalidad durante los tres primeros meses después de la cirugía y continúan mejorando hasta 9-12 meses después de la intervención quirúrgica.

MÁS DESCUENTOS, MÁXIMA TRANQUILIDAD

A.M.A. cuida de usted para que pueda disfrutar de la máxima tranquilidad. Por eso ahora, cuantos **MÁS SEGUROS** contrate con nosotros, **MÁS DESCUENTOS** conseguirá en sus pólizas.

Y además...
al contratar su seguro A.M.A.
participará en el sorteo de un
viaje **PARA DOS PERSONAS**
A LA RIVIERA MAYA.*

LA MUTUA DE LOS PROFESIONALES SANITARIOS

www.amaseguros.com

A.M.A. Palma de Mallorca 971 714 982
Barón de Pinopar, 10 07012 P.MALLORCA

pmallorca@amaseguros.com

A través de internet: www.amaseguros.com

* Promoción válida desde el 15 de abril hasta el 31 de agosto de 2009. Sorteo ante Notario: 21 de septiembre de 2009. Consulte las bases y política de protección de datos en www.amaseguros.com

Pla de Previsió Assegurat

SENSE
RISC NI
COMISSIONS

ASSEGURA'T UNA BONA JUBILACIÓ

- **Interès mínim garantit**
durant tota la vida del pla.
- **Aportacions flexibles**
periòdiques o extraordinàries, poden adaptar-se
a les necessitats de cada moment.
- **Avantatges fiscals**
les aportacions minoren la base imponible.

Els tipus d'interès són garantits anualment. L'interès mínim garantit és de l'1%. PPA és un producte gestionat per SA NOSTRA Cía. de Seguros de Vida i mitjançat per SA NOSTRA Mediación Operador de Banca-Seguros Vinculado, SL, amb el CIF B-57487159 i el n° de registre de la DGS OV-0047. D'acord amb la Llei 26/2006, de 17 de juliol, s'ha concertat una assegurança de responsabilitat civil i de caució.

"SA NOSTRA"

CAIXA DE BALEARS